

การนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐไปปฏิบัติ ศึกษากรณี สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3*

เด็จรงค์ แทนคาม**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เพื่อศึกษาประเด็นปัญหาอุปสรรคสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐไปปฏิบัติ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3 ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเอื้อต่อการแก้ไขปัญหาการทุจริต ใช้วิธีวิจัยเอกสาร และวิธีวิจัยสนาม เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะจงกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ข้าราชการ ที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3 จำนวน 5 คน ผลการวิจัยพบว่าสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเขตพื้นที่ 3 มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐพบประเด็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ ประกอบด้วย ปัญหาด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี กฎหมาย ความร่วมมือ และด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

คำสำคัญ : การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

บทนำ

รัฐบาลได้แถลงนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินต่อรัฐสภา โดยถือว่า "การแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน" เป็นนโยบายหลักที่สำคัญของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน กำหนดให้เรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐเป็นนโยบาย

*บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระเรื่อง การนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ : ศึกษากรณี สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3

**นักศึกษาลัทธิสุตรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เร่งด่วนที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง และได้กำหนดยุทธศาสตร์และแผนเชิงรุกของรัฐบาลในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันขึ้นเป็นแนวทางปฏิบัติ ด้วยสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3 เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งประสานและร่วมมือกับทุกภาคส่วน เป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ตามนโยบายรัฐบาล ให้หน่วยงานภาครัฐปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม หลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดการทำงาน ที่ประหยัด โปร่งใส เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนรณรงค์เสริมสร้างจิตสำนึกปลูกฝังค่านิยม เชิดชูคนดี ส่งเสริมการดำเนินชีวิตรูปแบบที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างค่านิยมที่ถูกต้องและรังเกียจผู้กระทำการทุจริตเพื่อให้เกิดความละเอียด เกิดวัฒนธรรมใหม่ "คนไทยต้องไม่โกง" เพื่อลดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐอย่างจริงจัง ที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ ปัญหาอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3 ซึ่งทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
2. เพื่อศึกษาประเด็นปัญหาอุปสรรคสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3 ไปปฏิบัติในปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3 ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเอื้อต่อการแก้ไขปัญหาการทุจริต

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะภายในพื้นที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3

ขอบเขตด้านเนื้อหา จะศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ การนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐไปปฏิบัติ ประเด็นปัญหาอุปสรรคสำคัญ ตลอดจนข้อเสนอแนะ

5. พัฒนาระบบบริหารบุคลากรและองค์ความรู้ด้านต่างๆ รวมถึงมาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรม

และประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ประเด็น

1. สร้างค่านิยมใหม่ ประชากรร่วมใจต่อต้านทุจริต
2. สร้างกลไกการป้องกันการทุจริตภาครัฐให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งในการปราบปรามการทุจริตภาครัฐ
4. เสริมสร้างขีดสมรรถนะการบริหารจัดการองค์กรและบุคลากร

Daniel Mazmanian and Paul Sabatier (อ้างถึงในพีระพงศ์ ภัคศิริ, 2555, หน้า 8) ได้ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การนำนโยบายพื้นฐานมาดำเนินการให้ลุล่วงไป โดยเป็นการร่วมทำงานภายใต้กฎหมายที่อาจอยู่ในรูปของกฎหมาย คำสั่งของรัฐบาล หรือมติ คณะรัฐมนตรีก็ได้

วรรณภา วามานนท์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารการปราบปรามการทุจริตระดับชาติของไทย: การศึกษาบทบาท ระบบ และการบริหาร ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาโครงสร้างที่ไม่เหมาะสม อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับปริมาณงาน เจ้าหน้าที่มีศักยภาพจำกัดขาดความเชี่ยวชาญพิเศษ เฉพาะด้าน ปัญหาการขาดความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน และรัฐบาล รวมถึง การแทรกแซงทางการเมือง เป็นต้น

ยุทธภูมิ จิตภักดี (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ ศึกษากรณี เรือนจำกลางคลองเปรม ผลการศึกษาพบปัญหา อุปสรรค ประกอบด้วยปัญหาทางด้านเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ขาดแรงจูงใจ และความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดทักษะและความรู้ความชำนาญ ปัญหาทางด้านวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีไม่เพียงพอและไม่มีความทันสมัย ปัญหาทางด้านงบประมาณไม่เพียงพอ ต่อความต้องการของหน่วยงาน ปัญหาด้านโครงสร้างการบริหารงานขาดความคล่องตัว ปัญหาทางด้านผู้ต้องขัง ปัญหาด้านโทรศัพท์มือถือ มีการลักลอบนำโทรศัพท์มือถือเข้ามาในเรือนจำ และปัญหาทางด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัย 2 วิธีในการดำเนินการวิจัย ได้แก่

1. วิธีวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกาปฏิบัติงานของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3

2. การวิจัยสนาม มีสาระสำคัญ ดังนี้

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารข้าราชการสังกัดสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3 จำนวน 12 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Judgmental Sampling) (เฉลิมพล ศรีหงษ์, 2555, หน้า 13) โดยเลือกเฉพาะผู้บริหาร และข้าราชการที่ปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต จำนวน 5 คน

การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Standardized or structured interview) ที่ผู้สัมภาษณ์ได้สร้างข้อมูลไว้แล้ว โดยลักษณะคำถามจะเป็นคำถามปลายเปิด และสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างผสมผสานกัน การสัมภาษณ์จะใช้การจดบันทึก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม 2555 - กุมภาพันธ์ 2556

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analytical approach) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3 มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2551 ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ พ.ศ. 2552-2555 แผนยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และยุทธศาสตร์และแผนเชิงรุกของรัฐบาลในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3 มีดังนี้

2.1 ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับปริมาณงานที่มีมาก

2.2 ปัญหาด้านการจัดสรรงบประมาณยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน

2.3 ปัญหาการขาดวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการดำเนินงาน

2.4 ปัญหาด้านการปฏิบัติตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ กฎหมายบางมาตรายังไม่

เอื้อต่อการปฏิบัติ

2.5 ปัญหาการขาดความร่วมมือของเจ้าหน้าที่

2.6 ปัญหาด้านอำนาจความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นและการบูรณาการการทำงาน

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

3. แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรคการปฏิบัติงาน มีดังนี้

3.1 ด้านบุคลากร ประสบปัญหาทางด้านอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่มีจำนวนมาก ต้องได้รับการเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณงานที่มีมากในปัจจุบัน ทั้งตำแหน่ง เจ้าหน้าที่พัสดุ เจ้าหน้าที่การเงิน นักสืบสวนสอบสวน ที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานมากยิ่งขึ้น

3.2 ด้านงบประมาณ รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอต่อความต้องการในภาพรวมให้กับสำนักงาน ป.ป.ท. เพื่อจะได้จัดสรรให้ สำนักงาน ปปท. เขตพื้นที่ ได้เพียงพอต่อการดำเนินงานตามนโยบายและเพื่อให้การบริหารสำนักงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น งบลงทุน เป็นต้น

3.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี ควรให้มีเทคโนโลยีใช้ในการการประชุม ลักษณะวีดีโอ คอนเฟอเรนซ์ เพื่อประหยัดงบประมาณและเวลา และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ และเห็นควรให้มีระบบการเชื่อมต่อฐานข้อมูลกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐาน อาทิ กรมการปกครอง เกี่ยวกับข้อมูลทะเบียนราษฎร หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อให้มีสิทธิตรวจสอบ สืบค้น คัดสำเนา สถานะ ประวัติบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียน ทั้งนี้ เพื่อความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น

3.4 ด้านกฎหมาย เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 35 ให้ผู้ที่เคยเป็นเจ้าของสำนวนเดิมสามารถแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือ เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ในการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ เพราะหากเป็นเจ้าของสำนวนเดิมจะทำให้งาน สามารถดำเนินการได้รวดเร็วขึ้น และเอื้อต่อการปฏิบัติงาน

3.5 ด้านความร่วมมือ ต้องเร่งสร้างความตระหนักรู้ในทำงานร่วมกัน ให้ยึดหลักการบูรณาการทำงานเป็นทีม องค์กรจะปฏิบัติงานสำเร็จได้ต้องมาจากความร่วมมือของสมาชิกในองค์กร ให้ข้าราชการมีความเสียสละ ร่วมแรงร่วมใจ รักองค์กร หล่อหลอมความเป็นวัฒนธรรมหนึ่งเดียว

3.6 ด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรต้องมีแผนบูรณาการร่วมกันทำงานเชิงรุกให้มาก จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้บุคคลทั่วไปรู้จัก สำนักงาน ป.ป.ท. มากขึ้น ควรใช้มาตรการป้องปราม เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือควบคู่กับการบูรณาการความร่วมมือสร้างเครือข่าย ร่วมทำงานกับทุกภาคส่วน ทั้งส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชน และกระตุ้นให้เกิดกระแสการต่อต้านทุจริตโดยการปลูกจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตกับทุกภาคส่วน ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการทุจริต เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขตพื้นที่ 3 คือ ปัญหาด้านสมรรถนะขององค์กร ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ด้านกฎหมาย ด้านความร่วมมือ ด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐไปปฏิบัติ

เพราะฉะนั้นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ควรดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากด้านต่างๆ ไปพร้อมๆ กันทุกๆ ด้าน พร้อมกับการเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ บริหารงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล หลักคุณธรรม จริยธรรม การบูรณาการการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อให้บรรลุซึ่งวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน ป.ป.ท. ซึ่งจะส่งผลให้การอำนวยความสะดวก การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- เฉลิมพล ศรีหงษ์. (2555). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิเคราะห์แบบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พีระพงศ์ ภัคคีรี. (2555). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ยุทธภูมิ จิตภักดี. (2553). การนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ: ศึกษากรณี เรือนจำกลางคลองเปรม. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรรณณา วามานนท์. (2550). การบริหารการปราบปรามการทุจริตระดับชาติของไทย: การศึกษาบทบาท ระบบ และการบริหาร ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตรัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ. (2553). แผนยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553-2556, นนทบุรี: ผู้แต่ง.